

ARKEOLOJİ ve HALEPLİBAHÇE MOZAİK MÜZESİ

Sanliurfa Arkeoloji Müzesi sahip olduğu 74.000 eser sayısı ile Türkiye'nin 5. büyük müzesidir. Eserlerinin tamamı Şanlıurfa'ya ait olup Dünyanın en eski eserlerinin sergilendiği müzedir. Müzenin güneyinde yer alan Haleplibahçe Mozaik Müzesi ise yapılan kazılarda ortaya çıkarılan, başta Amazon Kralıcılarının avlanmalarını betimleyen mozaik olmak üzere Urfa çevresinde yapılan çeşitli kazılarda ortaya çıkarılan mozaikler bu müzede sergilenmektedir.

HALİLÜRRAHMAN GÖLÜ (BALIKLIGÖL)

Şanlıurfa'nın en önemli cazibe merkezi konumunda bulunan Halilürrahman Gölü (Balıkligöl) Hz. İbrahim'e "ateşin serin ve selamet olduğunu" mekânıdır. Rivayete göre Hz. İbrahim ateş atıldıktan sonra, bir mucize gerçekleşir ve etraf gülük gülistanlık olur. Bu mucizelerin gerçekleştiği mekânın Halilürrahman Gölü (Balıkligöl) ve çevresi olduğuna inanılır.

KIZILKOYUN NEKROPOLÜ

Halilürrahman Gölü'nün (Balıkligöl) kuzeyinde yer alan, Tilfindir Tepe'sinin yamaçlarında kurulmuştur. M.S. 2.-4. yüzyılda tarihlenen Kızılköy Nekropolünde, şehrin tarihi dokusunu meydana çıkarmak için gerçekleştirenlere kamulaştırma çalışmaları ile 389 gecekondu yıkılmıştır. Kaya mezarları; konut, ahir, killer vb. amaçlarla kullanıldığı için oldukça tarihi olmustur. Bazı kaya mezarları oldukça gösterişli, tapınak cephevi, kabartmalı, mozaikli ve süslemeli yapılmıştır. Ayrıca dönemin ölü gömmeye gelenekini canlandırmak için balmumundan heykeller, kopya eserler, klinelere yerleştirilmiş iskeletler ve ölüler hediyeyle beraber sergilenmektedir.

URFA KALESİ

Urfa Kalesi'nin, üç tarafı kayadan oyma hendeğinde çevrilidir. Kalenin üzerindeki korint başlıklı iki sütun, Edessa Kralı 9. MANU döneminde, M.S. 240-242 yılları arasında birer anıt sütun olarak yapılmıştır. Doğudaki sütun üzerindeki Süryaniçe kitabede: "Ben askeri komutan BARŞAMAŞ (Güneş'in oğlu) AFTUHA. Bu sütunu ve üzerindeki heykeli veliaht Prens MANU kızı, kral MANU eşi, hanımefendim ve veli nimetim kralice ŞALMETH için yaptım" yazılıdır.

HZ. İBRAHİM'İN DOĞDUGU MAKAM

Şanlıurfa Dergah Platolu içerisinde, Halilürrahman Gölü (Balıkligöl) civarında yer alır. Hz. İbrahim'i korumak adına annesi onu bu mağara da dünyaya getirmiştir. Mağaranın içerisindeki suyun şifali olduğuna ve birçok hastalığı iyileştirdiğine inanılır.

TARIHI ÇARŞILAR

Şanlıurfa eski kent merkezi günümüze kadar çok güzel bir şekilde korunmuş tarihi çarşılardır. Üzeri kapalı ve çarşılara bedesten denir. Şanlıurfa, kapalı çarşılardan Türkiye'nin önde gelen şehirlerindendir.

GÜMRÜK HANI

Gümruk Hanı, Kanuni Sultan Süleyman zamanında 1563 yılında Urfa Sancakbeyi Halhallı Behram Paşa tarafından yaptırılmış. Eviya Çelebi Seyahatnamesinde "Yetmiş Hanı" olarak anılan han, dış cepheleri kaplayan iki renkli kesme taşlarından dolayı "Alaca Han" adıyla da bilinir. Alt katında tespîh dükkanları, cayhaneleri ve esnaf lokantalarının bulunduğu, farklı mimariyle turistlerin ilgisini çeken tarihi kervansarayı üst katındaki odalarda ise terziler faaliyet gösteriyor.

TARIHI SOKAKLAR

Şanlıurfa'nın tarihi mimari dokusunun önemli bir kısmını sokaklar ve evler oluşturmaktadır. Yüzlerce ev ve sokaktan oluşan bu mimari dokunun önemli bir kısmı bozulmadan günümüze ulaşmıştır.

MUTFAK MÜZESİ

Urfa konut mimarisinin en güzel örneklerinden biri olan Hacıbanlar evi, 2011 yılında Mutfak Müzesine dönüştürülmüştür. Şanlıurfa'ya özgü yemek çeşitleri, mutfaklarda kullanılan araç gereçleri, eskiden kalan sofa kültürünü yaşatmak, ayrıca Şanlıurfa mutfağının, ülkemize ve Dünya'ya tanıtılması hedeflenmiştir. Müzeye giriş ücretsizdir.

GÖBEKLİTEPE

Göbeklitepe, M.O. 10.000 yani günümüzden 12.000 yıl öncesine tarihlenen Çanak Çömlekçiz Neolitik döeme ait bir inanç merkezidir. Şanlıurfa İl Merkezi'nin 18 km doğusunda Örençik (Karaharabe) Köyü'nün 3 km kuzeydoğusunda yer alan Göbeklitepe, 1963 yılında, İstanbul ve Chicago Üniversitesi'nden ortaklıyla gerçekleştirilen bir yüzey araştırması sırasında keşfedilmiştir. 1996 yılında ise, Alman arkeolog Prof. Dr. Klaus Schmidt tarafından başlatılan kazı çalışmaları ölüm tarihi olan 2014 yılına dek sürdürülmüştür. 80 dönümlük alanın sahibi olan örençi, 2005 yılında 1. Derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir.

Göbeklitepe'deki en ilginç buluntular, boyu 6 metrelik, ağırlığı 40 tonu bulabilen 'T' formlu anıtsal dikilitaşlar (steller) olmuştur. Bu dikilitaşlar üzerinde; tilki, yaban domuzu, aslan, yılan, ördek, akbaba, turna vb. gibi hayvan kabartmaları bulunur. Aynı zamanda Göbeklitepe'de, hayvan heykelleri insan başları, çakmak taşıdan ok ve mızrak uçları gibi birçok buluntu ele geçmiştir. Göbeklitepe, Neolitik Dönemin dünyadaki en önemli tapınma merkezlerinden biridir. Göbeklitepe 2018 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne eklenmiş, akabinde Türkiye'de de Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tarafından "2019 Göbeklitepe Yılı" ilan edilmiştir.

KENT MÜZESİ

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından restore edilen yapı 2012 yılından bu yana Kent Müzesi olarak hizmet vermektedir. Müzede; Şanlıurfa'nın kuruluşundan günümüze kadar tarihi, coğrafi, arkeoloji, inanç, kültürel, sosyal, ekonomik, ticari, ulaşım, sağlık, mimari, spor, idari yapı ve turistik yapısına ilişkin gelişimi ve bu gelişim süreci içinde önem arden şahıs ve olayların bilgilerinin belgelerin ve derlemeğerlerin yanı sıra görsel sunum ve animasyonlar da yer almaktadır. Müzeye giriş ücretsizdir.

HARRAN KÜMBET EVLERİ

Harran'ın yazın 45 derecede ulaşan sıcaklarından korunmak için arı kovanı biçiminde konik kubbeli ev mimarisini oluşturmuştur. Bu evler, yolları serin, kişileri ise ilk bir mekan oluşturmaktadır. Bu kubbelerin tepesinden bırakılan havalandırma kısmı odanın ışık ve havasını sağlayarak baca işlevi de görür.

HARRAN ULU CAMİ

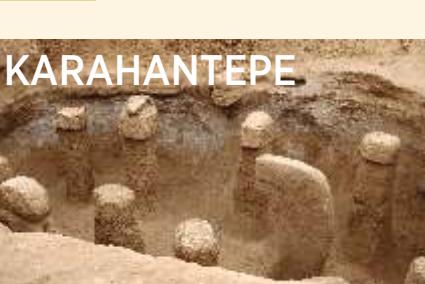
Türkiye'de İslam mimarisinde yapılmış en eski cami olan Harran Ulu Cami, M.S. 744-750 tarihleri arasında Emeviler devrinde Halife II. Mervan tarafından yaptırılmış ve daha sonra çeşitli zamanlarda onarımalarla yenilenmiştir.

Harran'a 39 km uzaklıkta olan, Suayb Antik Şehir, Geç Roma döneminde (M.S. 4-5. yüzyıl) tarihlenen bir yerlesim yeridir. Hz. Suayb'in bir dönem burada yaşadığına inanılır. Bu antik kent ismini bu rivayetten alır. Halen bölgedeki bir mağara Suayb Peygamberin makamı olarak ziyaret edilmektedir.

SOĞMATAR KÜLT MERKEZİ

Suayb Antik Şehri'nden 18 km. sonra, Soğmatar Antik Şehri'ne varılır. Burası, Harran'a 57 km. mesafededir. Roma dönemine (M.S. 2. yüzyıl) tarihlenen bölgenin, Abgar Krallığı döneminde Harranlıların Tektek Dağları bölgesinde; Güneş, ay, yıldız ve gezegenler tarihi için tapındıkları bir kültür merkezi olduğu kabul edilmektedir. Soğmatar kültür yerinde; Ay tanrı Sin'e tapınan bir mağara (Pognon Mağarası), yamaçlarında yer yer tanrı kabartmalarının ve zeminde kazılmış yazıtlarının olduğu bir tepe (Kutsal Tepe), 6 adet kare ve yuvarlak planlı mozole (anta mezar), iç kale ve ana kaya oyulmuş çok sayıda kaya mezarı bulunmaktadır. Güneş ve ay tanrı rölyefleri vardır.

KARAHANTEPE

Şanlıurfa kent merkezine 55 km, mesafede, Tek Tek Dağları Milli Parkı içerisinde bulunan Karahantepe 1997 yılında keşfedildi. Tek Tek dağları, Harran ve Viranşehir ovaları arasında, 60 km uzunluğunda basık bir plato görünümündedir. Karahantepe'de açığa çıkarılan çukur tabanlı dört yapı kalıntı, farklı kotrular ve farklı taban düzlemlerine sahip olmalarına rağmen çağdaş oldukları, hatta bunlardan bitişik düzende olanın tanesinin de bir yapı kompleksinin parçası olduğu düşünülmektedir. Bugüne kadar açığa çıkarılan yapıların Çanak Çömlekçiz Neolitik Dönem A evresinin sonu ile B evresinin başına tarihendiği düşünülmektedir.

Hz. EYYÜB TÜRBESİ

Şanlıurfa merkezine 85 kilometre uzaklıkta bulunan Eyyübnebi Köyü'nde Eyyüb Peygamber, Eyyüb Peygamber'in hanımı Rahime Hatun ve Elyesa Peygamber'in mezarları bulunmaktadır. Bu köyün 400 yıldan beri Eyyübnebi Köyü adıyla anıldığı, vakfiyesinden anlaşılmaktadır. Hz. Eyyüb, Urfa'da şifa bulduktan sonra Eyyübnebi köyüne geri dönmüştür. Burada unun üzerine yaşamış, mal, mülk ve evlat sahibi olmuştur. Hz. Eyyüb (a.s.)'un 93. bir başka görüğe göre 164 yaşında vefat ettiği rivayet edilir. Hz. Eyyüb (a.s.) Eyyübnebi Belde'sine defn edilmiştir.

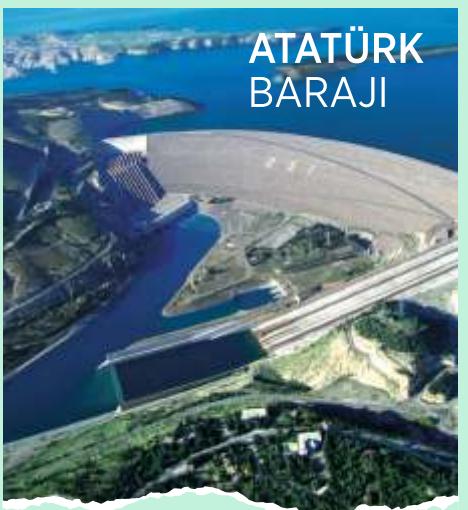
BİRECİK

Birecik ilçesi Şanlıurfa'ya 80 km uzaklığındadır. Birecik, yüzey şekillerinin elverilişili ve Fırat Irmağı kenarında önemli bir köprübaşı olması nedeniyle, eski çağlardan beri çeşitli yerleşmelerle sahne olmuştur. Dünyada soyu tükenmemekte olan ve Türkiye'de yalnızca Birecik ilçemizde yaşayan kelaynak kuşları ise Şanlıurfa Birecik yöresindeki hayvan türlerinden en ilgincidir.

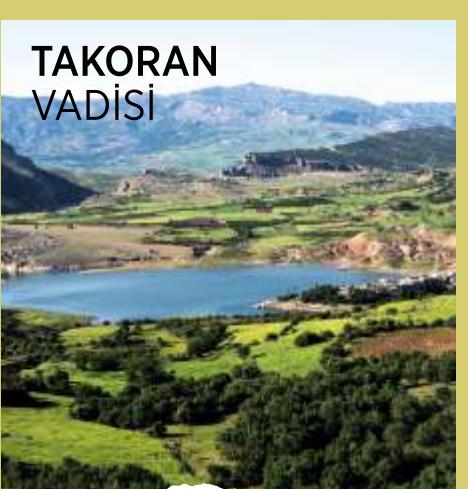
HALFETİ

Şanlıurfa'ya 112 km mesafededir. İlçenin bir kısmı Birecik Barajı'nın göl suları altında kalmıştır. Yeni yerleşim yeri olarak ilçe merkezine 7 km. mesafedeki Karaotlak mevkii seçilmiş ve yerlesime açılmıştır. Halfeti birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, tarihi değerlere sahip olan "saklı cennet" olarak anılır. Halfeti'ye gelince olmazsa olmazlardan biri Fırat Nehri üzerinde tekne turu yapmaktadır. Ülkemizde eşsiz bir manzara, zengin bir tarih ve doğal seyrederek kadim Fırat Nehri boyunca tekne gezintisi yapabileceğiniz tek yer Halfeti'dir.

ATATÜRK
BARAJI

Türkiye'nin en büyük barajıdır. Fırat Nehri üzerinde yer almaktadır. Şanlıurfa'ya 52 km mesafede bulunan Atatürk Barajı mevcut tesisleri ile bölgenin önemli rekreasyon alanlarından

TAKORAN
VADİSİ

Fırat Nehri'nin oluşturduğu Takoran Vadisi, Siverek ilçesine 40 kilometre uzaklıktadır. Yaklaşık 20 kilometre uzunluğundaki vadide, muhteşem doğasıyla görenleri kendine hayran bırakıyor. Takoran Vadisi fotoğraf meraklıları için ideal bir güzergahtır.

YÖRESEL LEZZETLER

Urfa'lilar asırlardan bu yana damak zevkinin en güzel örneklerini veren zengin bir mutfağı sahiptir. Yemek yapma becerisinin yanında yaptıkları yemekleri misafirleriyle paylaşmak geleneği bütün Anadolu insanına mahsus birzelliktir. Bu özelliği, hiçbir bugün misafirsiz yemeğe oturmayan Hz.İbrahim'den geldiğine inanılmaktadır. "Halil İbrahim Sofrası" herkesce bilinen bir devimdir.

CİĞER KEBABI

BORANI

ÇİĞ KÖFTE

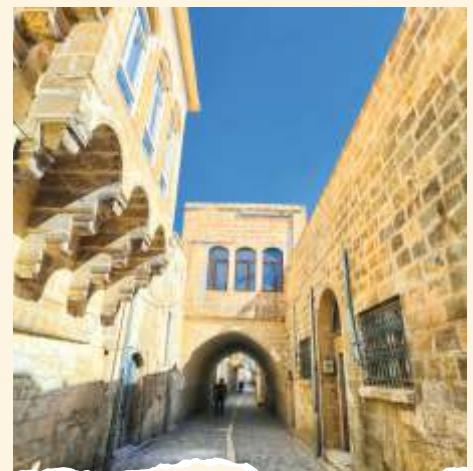

SILLIK TATLISI

ARCHEOLOGY and HALEPLIBAHCE MOSAIC MUSEUM

The Şanlıurfa Archeology Museum is the 5th largest museum in Turkey, with 74,000 artifacts. All of these artifacts belong to Şanlıurfa; and this museum exhibits the world's oldest artifacts. The Haleplibahce Mosaic Museum, located to the south of the museum, exhibits several mosaics unearthed during excavations, first and foremost mosaics depicting the hunts of Amazonian queens, in addition to other mosaics unearthed during the various excavations around Urfa.

HISTORICAL STREETS

Streets and houses generate an important part of the historical architectural texture of Şanlıurfa. An important part of this architectural texture, consisting of hundreds of houses and streets, has survived to the present day without destroying.

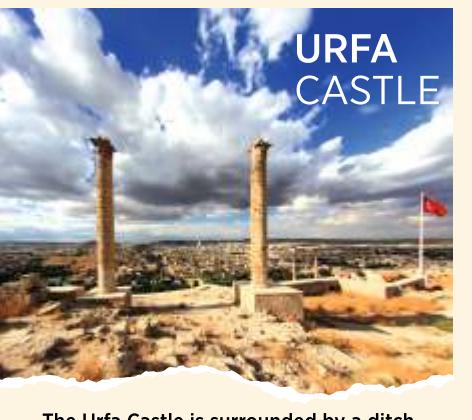
HALİLÜRRAHMAN LAKE (BALIKLIGÖL)

Halilürrahman Lake (also known as Balıkligöl or the Pool of Abraham) is Şanlıurfa's most important center of attraction. According to legend, it is the place where, "fire was cool and safe" for Prophet Abraham. As it is told, after the Prophet Abraham was thrown into the fire, a miracle occurred, and the site turned into a bed of roses. It is believed that the place where this miracle took place is Halilürrahman Lake (Balıkligöl) and its surroundings.

KIZILKOYUN NECROPOLIS

It is located on the slopes of Tilfendir Hill, to the north of Halilürrahman Lake (Balıkligöl). One hundred rock tombs were unearthed in the Necropolis of Kızılkoyun which dates back to the 2nd and 4th centuries A.D., when 389 shanty houses were demolished to reveal the historical fabric of the city. The rock tombs had been highly damaged as they had been used for housing, barns, root cellars, etc. Some of the rock tombs are very ornate, temple-fronted, embossed, containing mosaics and ornamented. In addition, to revive the burial tradition of the period, waxen sculptures, artifact replicas, skeletons laid in stone coffins and gifts for the dead are exhibited.

URFA CASTLE

The Urfa Castle is surrounded by a ditch carved into the rock on three sides. The two Corinthian capped columns within the fortress were built as memorial columns between the years of 240-242 by the 9th King of Edessa during the MANU period. In the Syriac epitaph on the eastern column it states, "I am AFTUHA, son of the military commander BARSHAMASH (son of The Sun). I made this column and statue for the daughter of Crown Prince MANU, wife of king MANU, my lady and benefactor queen SHALMETH".

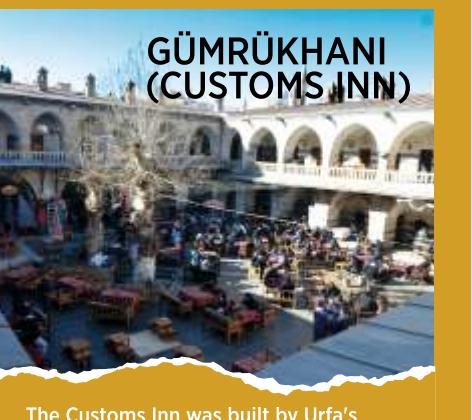
THE HOLY SITE WHERE PROPHET ABRAHAM WAS BORN

This site is located on the Şanlıurfa Islamic Monastery Plateau, near Halilürrahman Lake (Balıkligöl). The Prophet Abraham's mother gave birth to him in this cave to protect him. It is believed that the water inside the cave is curative and heals many diseases.

HISTORICAL BAZAARS

Şanlıurfa's old town center is full of historical bazaars which continue to remain wonderfully preserved. These covered bazaars are called "bedesten". Şanlıurfa is one of the leading cities in Turkey in terms of covered bazaars.

GÜMRÜKHANI (CUSTOMS INN)

The Customs Inn was built by Urfa's Governor of Sanjak Halhalli Behram Pasha in 1563 during the reign of Suleiman the Magnificent. The inn, which is referred as "Yetmiş Inn" in the Evilya Çelebi's travelogue, is also known as "Alaca Inn" because of the two face stones covering the exterior facades. The historical caravanserai which attracts tourists with its different architecture has rosary shops, teahouses and local restaurants on the lower floor; and on the upper floor there are tailor shops.

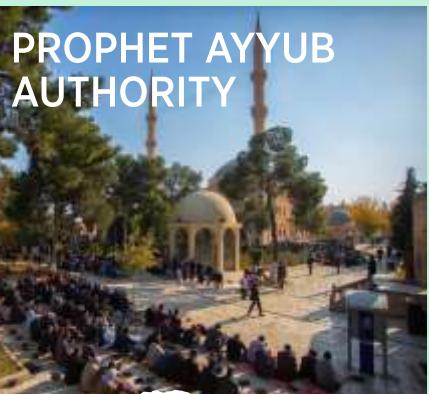
GÖBEKLİTEPE

Göbeklitepe is a center of belief belonging to the Pre-Pottery Neolithic period dating back to 10,000 B.C., or in other words, dating back 12,000 years ago. Göbeklitepe, located 3 km northeast of Örencik (Karaharabe) Village and 18 km east of the Şanlıurfa City Center, was discovered in 1963 during a surface research study conducted in partnership with the Universities of Istanbul and Chicago. The excavations which started in 1996 by German archaeologist Prof. Dr. Klaus Schmidt were continued until his death in 2014. The ruins, which have an area of 80 decares, were declared as a 1st degree archaeological site in 2005. The most interesting archaeological finds in Göbeklitepe were the monumental obelisks (steles) shaped in the form of a 'T', which can reach 6 meters in length and 40 tonnes in weight. Some relief animal figures are found on these obelisks such as foxes, wild boars, lions, snakes, ducks, vultures, cranes, etc. At the same time, many finds such as animal statues, human heads, flint arrows and spearheads were found in Göbeklitepe. Göbeklitepe is one of the most important places of worship of the Neolithic period in the world. Göbeklitepe was added to the UNESCO World Cultural Heritage List in 2018 and it was subsequently declared "2019, the Year of Göbeklitepe" in Turkey by our President Recep Tayyip Erdoğan.

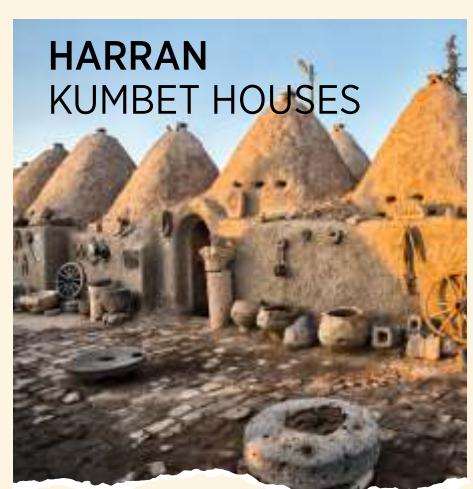
CITY MUSEUM

The building, which was restored by Şanlıurfa Metropolitan Municipality, has been serving as the City Museum since 2012. In the museum, there are visual presentation and animations as well as the development of the historical, geographical, archaeology, belief, cultural, social, economic, commercial transportation, health, architecture, sports, administrative and touristic structure of Şanlıurfa from its establishment to the present, and the information, documents and compilations of the individuals and events that are important in this development process. Entry to the museum is free.

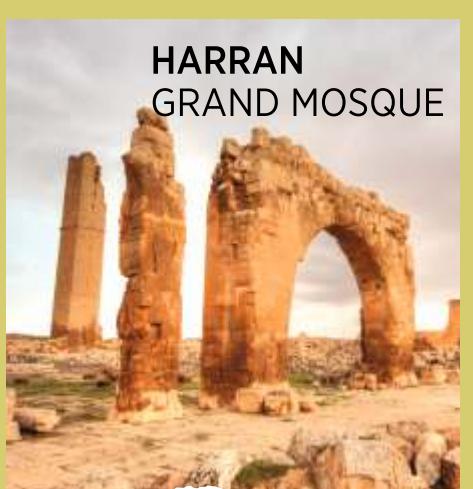
PROPHET AYYUB AUTHORITY

There is a "Çila Magarası (Suffering Cave)" and a "Şifali Kuyu (Healing Well)" in the complex known as the Authority of Prophet Ayyub in the Prophet Ayyub District, to the south of the Şanlıurfa city center. Known among the prophets for his patience, it is the place where Prophet Ayyub fell ill and suffered. It is known as the place where the Prophet Ayyub stayed until he recovered from a serious disease..

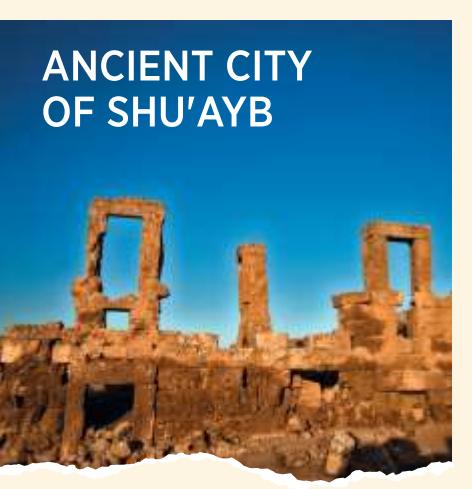
HARRAN KUMBET HOUSES

Harran's conical domed house architecture was built in the form of a beehive to protect it from the heat, which reaches 45 degrees in summer. These houses are cool in the summer and warm in the winter. The ventilation section left at the top of these domes also serves as a chimney, allowing air to receive light and air.

HARRAN GRAND MOSQUE

The Harran Ulu Mosque, or the Harran Grand Mosque, is the oldest mosque built in Islamic architecture in Turkey. It was built by the Caliph Mervan the 2nd during the Umayyad Caliphate dating between 744 and 750 AD, and was repaired at various times.

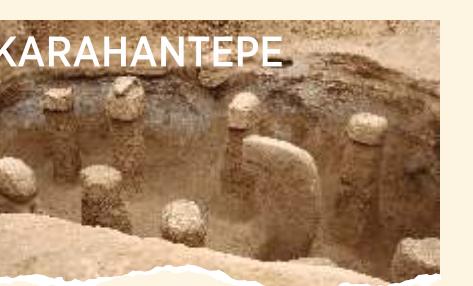
ANCIENT CITY OF SHU'AYB

The Ancient City of Shu'ayb, which is located 39 km from Harran, is a settlement built during the Late Roman period (4th-5th century AD). It is believed that the Prophet Shu'ayb lived here for a time. This ancient city takes its name from this story. A cave in the region is still being visited as the authority of the Prophet Shu'ayb.

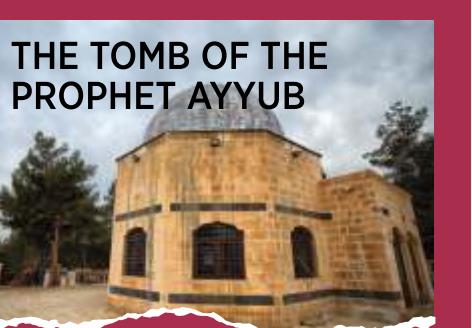
SOĞMATAR CULT CENTER

The Soğmatar Ancient City is reached after 18km from Şuayb Ancient City. This place is 57 km from Harran. It is accepted that the region, which is dated to the Roman period (A.D. 2nd Century), was a cult center where the people from Harran worshiped for the sun, moon, star and planet gods in the Tek Tek Mountains region during the Abgar Kingdom. In Soğmatar cult place, there are a cave (Pognon Cave) where the moon god Sin is worshiped, a hill (Sacred Hill) with reliefs of gods and inscriptions engraved on the ground on its slopes, 6 square and round planned mausoleums, many rock-cut tombs carved into the inner castle and the main rock. There are reliefs of the sun and moon god.

KARAHANTEPE

Karahanetepe, which is located in Tek Tek Mountains National Park, 55 km from Şanlıurfa city center, was discovered in 1997. Tek Tek Mountains look like a flat plateau of 60 km long between the plains of Harran and Viranşehir. Although the remains of four pit-bottomed structures unearthed in Karahanetepe are at different elevations and have different basal planes, they are considered to be contemporary, and even three of them in adjacent order are thought to be part of a building complex. It is thought that the structures unearthed to date are dated to the end of the Pre Pottery Neolithic Period A phase and the beginning of its B phase.

THE TOMB OF THE PROPHET AYYUB

In the Village of Eyyübnebi, located 85 kilometers from the center of Şanlıurfa, there are the tombs of the Prophet Ayyub; the wife of Ayyub, Prophet Rahime Hatun; and Prophet Elyesa. It is understood from its foundation certificate-charter that this village has been called Eyyübnebi Village for 400 years. Prophet Ayyub returned to the village of Eyyübnebi after healing in Urfa. He lived there for a long time and became a property owner and parent. It is rumored that the prophet Ayyub passed away at the age of 93, but according to another opinion this age is said to be 164. The Prophet Ayyub was buried in the County of Eyyübnebi.

BİRECİK

Birecik District is located 80 kilometers from Şanlıurfa. Birecik has been the scene of various settlements since ancient times due to the favorable surface structure and the fact that it is an important position at the edge of the Euphrates River. The bald ibis birds, which are endangered in the world and live only in the District of Birecik in Turkey, are the most interesting animal species in the Birecik region of Şanlıurfa.

HALFETİ

It is 112 kilometers from Şanlıurfa. A part of the District lays impounded under the lake waters of Birecik Dam. As a new settlement, the location called "Karaotlak" which is 7 kilometers away from the district center, was selected and was opened for settlement. Halfeti is known as "hidden paradise", boasting great historical value having been to home many civilizations. As for Halfeti, one of the sine qua non is to go on a boat tour on the Euphrates River. Halfeti is the only place where you can take a boat trip along the ancient Euphrates River in our country and enjoy a unique view, rich both in history and in nature.

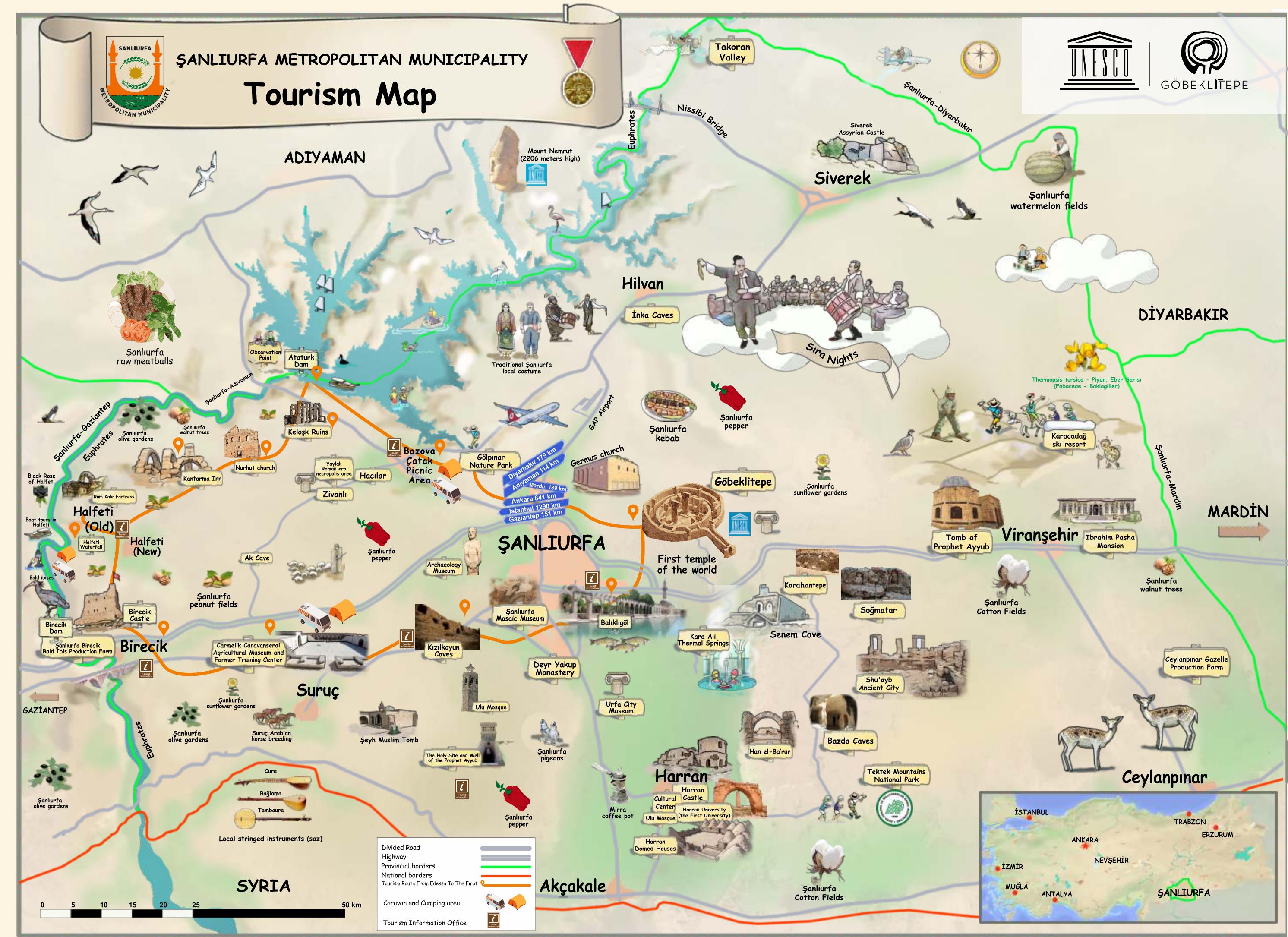

ATATÜRK DAM

This is the largest dam in Turkey. Ataturk Dam, located on Euphrates River which is 52 km from Şanlıurfa, is one of the most important recreational areas of the region with its existing facilities.

Takoran Valley, shaped by the Euphrates River, is 40 kilometers away from the Siverek District. The approximately 20 kilometer long valley fascinates those who see it, with its magnificent nature. Takoran Valley is an ideal route for photography enthusiasts.

LOCAL TASTES

The people of Urfa have a rich cuisine that has given the best examples for the palate for centuries. In addition to the skill of cooking, the tradition of sharing the dishes they make with their guests is unique to all Anatolian people. It is believed that this feature comes from the Prophet Abraham, who would not sit down to eat without guests. "Halil Ibrahim Sofrası" is a well known phrase which refers to such a table, flowing with milk and honey .

LIVER KEBAB

BORANI

RAW MEATBALLS

SILLIK DESSERT